

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра терапії, реабілітації та морфології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фізична терапії у дітей із церебральним паралічем

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма «Фізична терапія, ерготерапія»

Спеціальність 227 Терапія та реабілітація

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

Затверджено на засіданні кафедри
терапії, реабілітації та морфології
Протокол №6 від “21” листопада 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Фізична терапія у дітей із
Викладач (і)	Петрик Ольга Михайлівна
Контактний телефон викладача	+380982255898
E-mail викладача	olha.zastavna@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Згідно графіка

2. Анотація до дисципліни

Навчальна дисципліна дисципліни відображає основні сутнісні характеристики дітей з порушеннями ЦНС; об'єктивні і суб'єктивні причини їх відставання у розвитку; методологічні основи психофізичної реабілітації дітей з обмеженими можливостями життєдіяльності; особливості їх адаптації до нових вимог навчально-виховного процесу.

Міждисциплінарні зв'язки: Поглибити знання студентів про фізичну терапію пацієнтів з порушенням: на підставі вивчення загальних питань анатомії і фізіології, патології, основ фізичної реабілітації, кінезітерапії, масажу опанувати методику фізичної реабілітації дітей із синдромом розладу рухових функцій і затримкою розумового розвитку в умовах реабілітаційних закладів. та покликана сформувати у них цілісну систему знань щодо найбільш ефективних фізичних методів лікувального впливу на організм хворого і використання їх з реабілітаційною та профілактичною метою, методів психологічної реабілітації різних груп населення. Таким чином, забезпечується загальний теоретично підготовлений студентів в галузі терапевтично- реабілітаційного супроводу дітей з порушенням ЦНС реабілітаційного супроводу, буду корисно для їх практичної діяльності в майбутньому.

Пререквізити. Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння навчальних дисциплін з морфології, фізична терапія, медицини, анатомії, фізіології, гігієни, психології, медичної реабілітації, вікової фізіології у закладах вищої освіти.

Постреквізити. Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні фахових дисциплін.

3. Мета та цілі дисципліни

Метою викладення навчальної дисципліни «Фізична терапія у дітей з церебральним паралічем» є ознайомлення студентів з основними формами і засобами фізичної терапії як основного методу фізичної реабілітації, сформувати систему знань навичок і вмінь розвиток здібностей, що дають змогу професійно працювати з різними категоріями осіб з обмеженими можливостями життєдіяльності; професійно вирішувати найскладніші

проблеми освіти дітей і дорослих про вплив фізичних терапій на організм, правила дозування та контролю фізичних навантажень, відпрацювати навички терапевтичних вправ.

Цілі курсу дисципліни «Фізична терапія у дітей з церебральним паралічем» є:

- сформувавши поняття про основні форми і засоби Фізична терапія у дітей з вадами та патологією розвитку ;
- ознайомити із механізмами впливу фізичних вправ на організм людини;
- навчити науково обґрунтовувати мету та завдання призначення різних форм терапевтичних вправ пацієнтам із різними захворюваннями;
- навчити практично використовувати різні форми терапевтичних вправ та вплив фізична терапія у дітей з вадами та патологією розвитку з метою реабілітації дітей різного віку;
- сформувавши вміння розробляти комплекси терапевтичних вправ в фізична терапія у дітей з вадами та патологією розвитку при різних особливостях дітей різного віку;
- навчити контролювати стан дитини при виконанні терапевтичних вправ з засобами фізична терапія у дітей з вадами та патологією розвитку ;
- сформувавши вміння оцінювати ефективність проведених курсів терапевтичних вправ в корекційній педагогіці.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: механізми терапевтичних вправ у фізичній терапії у дітей з вадами та патологією розвитку основні форми та засоби, рухові режими на різних етапах реабілітаційного процесу, правила дозування та контролю фізичних навантажень, методи контролю за станом людини при виконанні фізичних вправ, особливості терапевтичних вправ в залежності від захворювання та віку.

вміти: практично використовувати різні форми та засоби терапевтичних вправ в фізичній терапії у дітей з вадами та патологією розвитку з метою реабілітації людей різного віку; розробляти комплекси лікувальної гімнастики при різних захворюваннях для людей різного віку; контролювати стан дитини при виконанні терапевтичних вправ; оцінювати ефективність проведених курсів терапевтичних вправ.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності

Загальні компетентності

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності спеціальності

СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.

СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

Програмні результати навчання

ПРН 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПРН 02. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).

ПРН 03. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

ПРН 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПРН 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

ПРН 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати свої знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальні кількість 180 годин
Лекції	20
Семінарські / практичні/ лабораторні	16/24
Самостійна робота	120

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
7,8	Терапія та реабілітація	4	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин 180		
	Лекції	Семінарські Практичні	Самостійна робота

Тема 1. Анатомо-фізіологічні особливості організму дитини першого року життя. Анатомо-фізіологічні особливості ЦНС у дітей.	2	4	12
Тема 2. Особливості психомоторного розвитку дітей та підлітків . Схема нормального психомоторного розвитку першого року життя дітей.	2	4	12
Тема 3. Основи фізичної терапії дітей при внутрішніх захворюваннях.	2	4	12
Тема 4. Принципи об'єктивного обстеження основних систем дитячого організму.	2	4	12
Тема 5. Схеми застосування фізичної терапії у дітей з вадами розвитку.	2	4	12
Тема 6. Особливості застосування фізичної терапії, ерготерапії для дітей з комбінованими порушеннями.	2	4	12
Тема 7. Особливості дослідження нервової системи у дітей.	2	4	12
Тема 8. Вікові норми розвитку дитини.	2	4	12
Тема 9. Діти з порушенням опорно-рухового апарату.	2	4	12
Тема 10. Класифікація, структура та зміст сучасних оздоровчих систем.	2	4	12
Всього за семестр	20	40	120

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Робота на парах	Оцінка за контроль самостійної роботи	Оцінка за додаткову роботу	Разом
80	10	10	100
<ul style="list-style-type: none"> Оцінювання відповідей студентів на практичних і семінарських заняттях відбувається за 100 бальною шкалою. По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих оцінок у 100-бальній шкалі множиться на ваговий коефіцієнт 0,8, відповідно – максимальний бал за всі отриманні заняття у підсумку може скласти 80 балів. <p>Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на парах (максимально – 80 балів), отриманих балів за контроль самостійної роботи (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,1, відповідно максимальний бал за самостійну роботу може скласти 10 балів), оцінки за письмову (додаткову) роботу (написання рефератів, опрацювання завдань робочих зошитів, підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, зарахування результатів неформальної освіти і т.д.) (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,1, відповідно максимальний бал може скласти 10 балів), що в сумі максимально може скласти 100 балів.</p>			

- При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, проведення розрахунків, лабораторних робіт, написання рефератів, опрацювання завдань робочих зошитів, підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, тощо.
- Якщо студент не складав змістовий модуль з поважних причин, які підтверджені документально, то він має право на його складання з дозволу зав. кафедри (за заявою).

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

- *90-100 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні вміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.
- *70-89 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.
- *50-69 балів* – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні вміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.
- *Менше 50 балів* – У студента не сформовані комунікативні вміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи	Письмово виконуються контрольні роботи, які проводяться у вигляді тестового контролю рівня знань студентів на паперових носіях (або в системі дистанційного навчання). Під час контрольної роботи студент отримує 25-50 тестів, на розв'язання кожного з яких надається 1 хвилина. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою у % правильних відповідей.
-----------------	---

<p>Академічна доброчесність</p>	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> □ Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника □ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. □ Положення про запобігання академічному плагіату Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника . □ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. □ Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”. <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>	<p>Організація освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті визначається Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023 р.):</p> <p>Пропуски семінарських, практичних, лабораторних занять відпрацьовуються в обов’язковому порядку. Студент зобов’язаний відпрацювати пропущене заняття, щоб бути допущеним до здачі екзамену.</p> <p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (наказ ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309) – стор. 7.</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
<p>Виконання завдання пізніше встановленого терміну</p>	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 4-5.</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>

Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. Також за рішенням кафедри фізичної терапії, ерготерапії студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 3.
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/

8. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми), таблиці та інше.
Література:	
Основна	
<p>1.Бенашвілі, М. І. Фізична реабілітація в педіатрії. — Київ: Медицина, 2017. Описує основи фізичної реабілітації у дітей, зокрема методи фізичної терапії для дітей з порушеннями розвитку, включаючи церебральні порушення.</p> <p>2.Гриценко, С. В. Педіатрична фізична терапія: теоретичні основи та практичне застосування. — Харків: Прапор, 2020. Теоретичні засади фізичної терапії в педіатрії, зокрема для дітей з неврологічними розладами, такими як церебральний параліч.</p> <p>3.Bower, K., & Carr, J. H. Neurodevelopmental Treatment: A Collaborative Approach to Pediatric Physical Therapy. — 3rd ed. — Elsevier, 2018. Опис методів нейророзвивальної терапії (NDT) для дітей з церебральним порушенням, що застосовуються в фізичній терапії.</p> <p>4.Kaufman, M., & Harris, S. L. Pediatric Neurology for Physical Therapists. — 4th ed. — Elsevier, 2021. Керівництво з нейророзвивальної терапії для фізичних терапевтів, що охоплює основи фізичної терапії для дітей з церебральним паралічем.</p>	
Додаткова	
<p>6.Davis, A. K., & Connelly, M. L. Physical Therapy for Children with Cerebral Palsy: A Clinical Practice Guide. — Springer, 2019. Клінічне керівництво для фізичних терапевтів, що працюють з дітьми з церебральним паралічем, зокрема методи і техніки лікування.</p>	

7.Sankar, D., & Morton, S. M. Pediatric Physical Therapy: Theory and Practice. — 2nd ed. — Springer, 2018. Опис теоретичних основ та практичних підходів до фізичної терапії у дітей з церебральними порушеннями.

Практичні керівництва та протоколи

8.WHO. International Classification of Functioning, Disability, and Health (ICF) for Children and Youth. — World Health Organization, 2018. Міжнародна класифікація функціонування, інвалідності та здоров'я для дітей та молоді, що охоплює принципи оцінки та реабілітації дітей з порушеннями, зокрема церебральним паралічем.

9.Cerebral Palsy International Research Foundation. Clinical Practice Guidelines for the Physical Therapy Management of Children with Cerebral Palsy. — CPIRF, 2019. Офіційні рекомендації та протоколи для фізичних терапевтів, що працюють з дітьми з церебральним паралічем.

Українські джерела

10.Петренко, О. М. Церебральний параліч: медико-соціальні та реабілітаційні аспекти. — Київ: Видавництво “Медицина”, 2020. Опис медико-соціальних аспектів церебрального паралічу та реабілітаційних заходів, зокрема фізичної терапії для дітей з цією патологією.

12.Тимошенко, Н. Г. Фізична терапія та реабілітація дітей з руховими порушеннями. — Одеса: Астропринт, 2021. Методичні рекомендації з фізичної терапії для дітей з різними порушеннями рухової активності, зокрема з церебральним паралічем.

Викладач: Петрик Ольга Михайлівна